

JÁSZBERÉNYI VÁROSI KÖNYVTÁR

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

Adószám: 15849124-2-16

Törzskönyvi azonosítószám: 849124

Jóváhagyta:

Kovács Péter könyvtárigazgató

Hatályos: 2024. január 01. napjától

Gyűjtőköri szabályzat

Jászberény Városi Könyvtár

A könyvtár feladata elsősorban Jászberény Város, tágabb értelemben a Jászság lakosságának dokumentum- és információellátása, a kulturált szabadidő eltöltésének biztosítása, az olvasás népszerűsítése és az olvasási igények kielégítése.

A Gyűjtőköri Szabályzat célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a Jászberényi Városi Könyvtár gyűjteményének szervezése történik. A gyűjtemény az intézmény szolgáltatásainak alapja, így a beszerzendő dokumentumok körének meghatározása csak a könyvtár által ellátott feladatok, valamint az intézmény székhelyének és vonzáskörzetének speciális tényezői alapján történhet.

1., A könyvtári terület hatályos jogszabályai:

A Könyvtárak működésével és működtetésével kapcsolatosan több törvény rendelkezik. Könyvtári működés tekintetében a két legfőbb vonatkozó törvény a

- A helyi önkormányzatokról szóló törvény (2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100189.TV – és módosításai)

- Az úgy nevezett Könyvtári törvény (1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700140.TV és módosításai)

Ezen két fő törvényhez több rendelet is kapcsolódik, melyek befolyásolják a Könyvtár működését. A Jászberényi Városi Könyvtár is ilyen speciális helyzetet képvisel, mivel a Könyvtár fenntartója egy Nonprofit Kft. Így annak működését befolyásoló törvényeket is figyelembe kell venni, ilyen az úgy nevezett KKV törvény (2004. évi XXXIV. törvény a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0400034.TV)

Kiemelendő még az Adatvédelmi törvény, melynek vonatkozó részeit a Könyvtárra is érvényesíteni szükséges: (2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról - http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100112.TV)

A Könyvtár működését befolyásolja ezen túl menően több törvény, melyeket itt csak felsorolunk: Munka Törvénykönyve, Polgári Törvénykönyv; Tűzvédelmi törvény; Államháztartásról szóló törvény, mindenkori aktuális Költségvetési törvény. Közvetlenül a Könyvtár működését a törvények végrehajtására kiadott rendeletek befolyásolják.

Ezek:

- A Nyilvános könyvtárak jegyzékéről szóló törvény: a 64/1999. (IV. 28.) Korm. rendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről:
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99900064.KOR#l3param

- 19/2010. (IV. 23.) OKM rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről
- 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről
- A kulturális miniszter és a pénzügyminiszter 3/1975.KM-PM számú együttes rendelete a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról
- 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet a kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról
- 22/2005. (VII. 18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról

2., A könyvtár gyűjtőkörét, állománygyarapítását meghatározza

- Könyvtárhasználók igényeinek alakulása, változása.
- Új ismeretágak megjelenése
- Információhordozók féleségének fejlődése
- A Jászberényi Városi Könyvtárnak a könyvtári rendszerben elfoglalt helye, szűkebb környezetében betöltött szerepe.
- A Könyvtár elhelyezkedéséből adódóan a település és azt körülvevő terület, népcsoport (Jászság)

3., A könyvtári környezet, általános jellemzés SOKKAL ÁLTALÁNOSABB, ÁTFOGÓBB JELLEMZÉS LENNE INDOKOLT

Jászberény Jász-Nagykun-Szolnok megye második legnagyobb települése, amely nagy ipari hagyományokkal rendelkezik. Az 1950-es évektől kezdődően komoly gépipari feldolgozó-beszállítói kör alakult ki. Ez a gépipari hagyomány a mai napig meghatározza a város gazdasági arculatát. Iparilag fejlett, de nem rendelkezik ipari parkkal, a város álláspontja e tekintetben az, hogy nem szeretne ipari parkot létrehozni, inkább a város szolgáltatásait fejlesztené úgy, hogy ezzel magánbefektetőket tegyen érdekeltté ipari park telepítésére. A multicégek és nagyvállalkozók jelentős beruházásokkal bírnak. Jászberény innovációs potenciáljának két legfontosabb „bázisa”: Electrolux-Lehel Kft, Jász-Plasztik Kft. A térség egyik legjelentősebb hiányossága a közlekedési infrastruktúra nem kielégítő szintje. A foglalkoztatási szerkezet stabil, de a bérek elmaradnak a hazai átlagtól. A munkanélküliség csökkenő tendenciát mutat, a gazdasági szervezetek száma pedig növekedést. Ezek döntő többsége vállalkozás (10 főnél kevesebb létszámot foglalkoztat.) Szakágai: kereskedelem, gépjárműjavítás, építőipar) Az egyéni vállalkozók a mezőgazdaságból élnek. Az iparban meghatározó a feldolgozó jelleg, ezen belül is legnagyobb súllyal a gépipar rendelkezik.

Jászberény lakossága 2023-ban 26 058 volt. A népességszám 1980-ban volt a legnagyobb (31 402 fő), és azóta is folyamatosan csökken. Az utóbbi években Jászberény népessége a megye egészének lakosságához képest valamelyest kisebb mértékben fogyott. A népességfogyás az utóbbi évtizedben a korábbiakhoz képest a város esetében lassult, míg a környező településeken felgyorsult. Jászberény 20 év óta vándorlási pozitívummal rendelkezik, ami a város gazdasági, foglalkoztatási vonzerejét tükrözi.

Mind országosan, mind Jászberényben is jellemző az előregedés. Saját kistérségi átlagához képest is idősebb Jászberény lakossága.

4.) A gyűjtőkör formai szempontból:

Írásos dokumentumok:

- *Könyv és könyvjellegű kiadványok*
- *Periodikumok (napilap, hetilap, folyóirat)*
- *Térképek*

Audiovizuális dokumentumok

- *Hangzó dokumentumok (hanglemez, magnókazetta, CD-lemez)*
- *Hangos-képes dokumentumok (hangosított dia, videofelvétel)*

Számítógépprogramok

- *CD-ROM*
- *Multimédia-CD*

Egyéb dokumentumok

- *Kéziratok (szakmai pályázatok, ügyviteli dokumentumok, jegyzőkönyvek)*

5.) A gyűjtemény tagolása, a gyűjtés tartalmi szintje és a használat módja:

5.1. Kézikönyvtári állomány – teljesség igényével - nem kölcsönözhető :

- az általános- és szaklexikonok, enciklopédiák
- szótárak, adattárak, fogalomtárak, .
- térképek, atlaszok
- tudománytörténeti összefoglalók, monográfiák
- tankönyvek

5.2. Ismeretközlő művek – kölcsönözhető:

Az ismeretterjesztő irodalomnál figyelembe vesszük a felnőtt lakosság igényét és érdeklődését. Teljesség igényével gyűjtjük a szakmai irodalomhoz tartozó alapszintű (szak)irodalmat, a helyismereti gyűjteménybe tartozó műveket; ajánlott olvasmányokat, a munkáltató eszközként használható dokumentumokat. A pályaválasztáshoz, tovább tanulásához kapcsolódó dokumentumokat, egyéb helyben különös érdeklődésre számot tartó szakirodalmi anyagokat. Válogatva gyűjtjük az egyes tudományágakat népszerűsítő irodalmat (vallás, mitológia, illemtan), a Európai Unióval kapcsolatos ismeretanyagot és az informatika ismeretanyagát, továbbá minden főbb tudományág alapszintű anyagait mind a felnőtt korosztály, mind a gyermek korosztály részére.

5.3. Szépirodalom - kölcsönözhető

Teljesség igényével gyűjtjük a lakosság igényének megfelelő műveket. Külön válogatva a gyermek és felnőtt szépirodalmi műveket.

Válogatva gyűjtjük:

- a regényes életrajzokat
- a történelmi műveket
- a kiemelkedő kortárs műveket

- a külföldi és magyar meseirodalom kiemelkedő alkotásait

5.4. Könyvtári szakirodalom - nem kölcsönözhető.

A teljesség igényével gyűjtjük a feldolgozásához, gyarapításához, nyilvántartásához, szükséges dokumentumokat:

- a könyvtári feldolgozó munka szabályait
- a könyvtári összefoglalókat
- a könyvtári jogszabályokat, irányelveket
- a könyvtárhasználat módszertani kiadványait, folyóiratait.

5.5. Audiovizuális ismeretanyag - kölcsönözhető

Gyűjtjük a CD-ket, DVD-ket, tartalmukat tekintve vegyesen a könnyű és komoly műfajhoz kötődően (Pl: pop zene, klasszikus zene, mese film, vígjáték, art- és művészfilmek)

Már nem gyűjtjük, de a Könyvtár állományát képezi, a hanglemezeket, hang kazettákat, video, hangos könyveket, diapozitívek, diafilmek, tekercses diafilmek

Speciálisan kerül gyűjtésre és nem kölcsönözhető:

- a helyi kábel televízió hírműsorának anagái - megőrzése, digitalizálása
- a Településsel és a Jászsággal összefüggő helytörténeti jelentőségű mikrofilmek

5.6. Periodikai gyűjtemény

Néhány fontosabb kiadványra (helyi újságok, országos napilapok) évente előfizetünk. Ezeket a kiadványokat a könyvtárban megőrizzük.

Egyéb folyóiratok, napilapok (Népszabadság, Nők Lapja, Bravó) előfizetése esetleges, őrzési idejük egy év.

(Tételes periodika gyűjtemény listát az 1. számú melléklet tartalmazza.)

5.7. Helyismereti gyűjtemény

Gyűjtjük a településen megjelenő és a településre vonatkozó újkori dokumentumokat.

Tartalmilag a természeti viszonyokkal, a gazdasági élettel, a társadalmi struktúrával, a politikai szervezetekkel, a közigazgatással, a kulturális élettel (irodalom, művészet, néprajz stb.), az életmóddal, az egyes intézményekkel stb. kapcsolatos dokumentumokat, tudományos és ismeretterjesztő műveket egyaránt beszerezzük.

A teljesség igényével gyarapítjuk a Városra és a (Jászság) térségre vonatkozó lényeges információkat tartalmazó dokumentumokat, az olyan országos kiadványokat, amelyekben egyes tanulmányok vagy összefüggő részletek találhatóak a Városról (évkönyvek, turistakalauzok, forráskiadványok stb.).

A helyi személyekkel kapcsolatos információkat tartalmazó dokumentumok szintén helyet kapnak a gyűjteményben.

A könyvtárunk történetével kapcsolatos kiadványok, munkatársak írásai, összefoglaló kézi -és gépiratok: beszámolók, bibliográfiák, ismertető, nagyobb rendezvények dokumentumai stb.

A különgyűjteményben helyük van a helytörténeti, honismereti, helyismereti tevékenységgel kapcsolatos általános módszertani tájékoztatóknak, kiadványoknak, bibliográfiáknak is.

A különgyűjteménybe tartozó dokumentumtípusok: könyvek, időszak kiadványok (periodikumok), a városról szóló újságcikkek kivágatai, fénymásolatai, a rádió- és televízió műsorok gépelt szövegei, aprónyomtatványok, a jelentős kulturális események programjai, prospektusok, önkormányzati hirdetések, kollektív szerződések, üzemi szabályzatok, kiállítás-katalógusok, művészi vagy stiláris értékükkel kiemelkedő meghívók stb., térképek, állóképek, a nyomdai úton készült, terjesztésre szánt képes levelezőlapok, grafikák, kéziratok, a könyv formátumú, bekötött kézi- és gépiratok, printelt szövegek: szakdolgozatok, pályamunkák, naplók stb. A gyűjteménybe tartoznak továbbá: hanglemezek és hangszalagok, videokazetták, CD-ROM-ok, web-források, másolatok (a fontosabb, nehezen hozzáférhető eredeti dokumentumokról).

Külön gyűjtjük a Jászság településein megjelenő folyóiratokat, kiadványokat, a Jászságra vonatkozó helytörténeti jelentőségű dokumentumokat.

6.) Időhatárok és nyelvi keretek

Gyűjtjük a Magyarországon, magyar nyelven megjelent kurrens dokumentumokat; időhatártól függetlenül és formai megkötésre való tekintet nélkül gyűjtjük a helyismereti dokumentumokat. Válogatva gyűjtjük és szolgáltatjuk az angol, olasz, francia és német nyelv tanulását- tanítását szolgáló műveket, amelyek a nyelvismeret szinten tartását, a speciális szaknyelvi ismeret megszerzését segítik elő.

7.) Kihelyezett letét

Portelki letéti könyvtárunkban lévő állomány gyarapítása megegyezik a jelen dokumentumban leírtakkal, mely alól kivételt képez a helytörténeti dokumentumok.

A kihelyezett letéti állomány mellett forgó letéti állomány is biztosításra kerül a Portelki Könyvtár részére, mely állomány a Városi Könyvtár állandó, aktuális gyűjteményéből kerül kihelyezésre időszakosan.

A letéti állomány segíti a Portelek településen élők kulturált szabadidő eltöltését. A forgó letéti állomány kihelyezésének ciklusát a helyi igények döntenek el. Egy kihelyezés átlagos időtartama 2 hónap.

8.) Állományapasztás

A gyűjteményt folyamatosan gondozni kell, melynek szerves része az állományból történő kiiktatás is. Kényszerű kiiktatással járunk el, ha a dokumentum megrongálódott, elveszett, hiányzik.

A tervszerű állományapasztás történhet

- tartalmi elavulás miatt
- ugyanazon mű újabb, korszerűbb kiadása jelenik meg
- használati igény teljes hiánya
- duplumok nagy száma
- gyűjtőkori módosulás miatt.

Az állomány apasztásról a Könyvtár Selejtezési és Leltározási szabályzata rendelkezik.

Záró rendelkezés

A könyvtár gyűjtőköri szabályzata a könyvtár szervezeti és működési szabályzatának melléklete. Naprakész állapotban tartása az intézményvezető feladata.

Jelen gyűjtőköri szabályzat hatályba lépésének időpontja: 2024. január 01.

Jászberény, 2024. január 08.

Kovács Péter
könyvtárigazgató

Melléklet: időszaki kiadványok (periodikumok) jegyzéke

1. számú Melléklet

Periodika Gyűjtemény

S.sz.	Periodika cím
1.	168 Óra
2.	2000
3.	3K
4.	Alföld
5.	Autó-Motor
6.	Bárka
7.	Blikk
8.	Bravó Girl
9.	Burda
10.	Chip
11.	Cicc
12.	Csodaceruza
13.	Dörmögő Dömötör
14.	Édes Anyanyelvünk
15.	Élet és Irodalom
16.	Élet és Tudomány
17.	Életünk
18.	Elixír
19.	Esély
20.	Eső
21.	Eszmélet
22.	Figyelő
23.	Filmvilág
24.	Folkmagazin
25.	Forrás
26.	Fórum
27.	Földgömb
28.	Hadtörténelmi Közlemények
29.	Heti Válasz
30.	Heti Világgazdaság
31.	Hitel
32.	Hócipő
33.	Holmi
34.	Honismeret
35.	Irodalomtörténet
36.	Jelenkor
37.	Kabóca
38.	Kalligram
39.	Kapu
40.	Kassai Figyelő

41.	Kertészet és Szőlészet
42.	Kis Füles
43.	Kistermelők Lapja
44.	Koala
45.	Korall
46.	Kortárs
47.	Korunk
48.	Könyvhét
49.	Könyvtári Figyelő
50.	Könyvtári Levelezőlap
51.	Közgazdasági Szemle
52.	Kreatív ötletek
53.	A Kutya
54.	Ladányi Hírek
55.	Lakáskultúra
56.	Látó
57.	Magyar Építőművészet
58.	Magyar Hírlap
59.	Magyar Idők
60.	Magyar Könyvszemle
61.	Magyar Mezőgazdaság
62.	Magyar Napló
63.	Magyar Narancs
64.	Magyar Nemzet
65.	Magyar Nyelvőr
66.	Magyar Szemle
67.	Magyar Tudomány
68.	Méhészet
69.	Minimax
70.	Moldvai Magyarország
71.	Mozgó Világ
72.	Múzeum Café
73.	Muzsika
74.	Műemlékvédelem
75.	Műhely
76.	Műút
77.	Művelődés
78.	Művészettörténeti Értesítő
79.	Nagyvilág
80.	Napsugár
81.	NatGeo
82.	Nemzeti Sport
83.	Népszabadság
84.	Népszava
85.	Nők Lapja

86.	Országépítő
87.	Otthon
88.	Popcorn
89.	Prágai Tükör
90.	Praktika
91.	Rádiótechnika
92.	Rubicon
93.	Szabad Föld
94.	Századok
95.	Székelyföld
96.	Szépirodalmi Figyelő
97.	Színház
98.	Szivárvány
99.	Tapsi
100.	Természetbúvár
101.	Természet Világa
102.	Természetjáró Turista Magazin
103.	Tiszatáj
104.	Tört. Szemle
105.	Tudományos és Műszaki Tájékoztatás
106.	Új Forrás
107.	Új Könyvpiac
108.	Új Művészet
109.	Új Néplap
110.	Valóság
111.	Vigilia
112.	Zenekar
113.	Zeneszó
114.	Könyv, Könyvtár, Könyvtáros